

HACCIN ÖNEMİ*

El-hamdü li'llâh, sümme el-hamdü li'llâh...

El-hamdü li'llâhi'llezî hedânâ li-hâzâ vemâ künnâ li-nehtediye levlâ en hedâna'llâh... Ve mâ tevfiîkî illâ bi'llâh, aleyhi tevekkeltü ve ileyhi ünîb... Neşhedü en lâ ilâhe illa'llâhu vahdehû lâ şerike leh. Ve neşhedü enne muhammeden abdühû ve habîbuhû ve rasûlüh...

Allâhümme salli ve sellim ve bârik alâ hâze'n-nebiyyi'l-kerîm, ve'r-rasûli seyyidü's-senedi'l-azim, li'l-kalbi'r-rahîm, seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahibihî ecmaîn...

Emmâ ba'du feyâ ibâda'llâh... Üsiküm ve nefsi'l-âsiyeti bi-takva'llâhi ve tâatih... Inna'llâhe meallezîne'ttekav ve'llezînehüm muhsinûn... Kâle'llâhu tebareke ve teâlâ fî kelâmihi'l-hakîm:

Estaizü bi'llâh:

الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَعْلُومَاتٌ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ وَمَا تَفَعَّلُوا مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمُهُ اللَّهُ وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَى وَاتَّقُونِ يَا أُولِيَ الْأَلْبَابِ

(البقرة: ۱۹۷)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

(El-haccü eşhurun ma'lûmât, femen ferada fîhinne'l-hacce felâ rafese ve lâ füsûka ve lâ cidâle fi'l-hacc, ve mâ tef'alû min hayrin ya'lemhu'llâh, ve tezevedû feinne hayre'z-zâdi't-takvâ, ve'ttekûni yâ üli'l-elbâb.) Sadaka'llâhü'l-azîm.

[Hac, bilinen aylardadır. Kim o aylarda hacca niyet eder ihramını giyerse, hac esnasında kadına yaklaşmak, günah sayılan davranışlara yönelmek, kavga etmek yoktur. Ne hayır işlerseniz Allah onu bilir. Ey müminler! Ahiret için azık edinin. Bilin ki azığın en hayırlısı takvâdır. Ey akıl sahipleri! Benden emirlerime karşı gelmekten sakının!] (Bakara, 2/197)

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Sizlere bugün biraz hac farizasından bahsetmek isteyeceğim. Mâlum insanların hayatındaki devirler muhteliftir. Zenginlik, fakirlik birbirini daima kovalar. Sıhhat afiyet de böyle, varlık ve yokluk da böyledir. Bir insana Cenâb-ı Hak sağlık, afiyet verip bir de dünya nimetlerini kendisine mazhar kıldığı vakitte, ona hac farzı tahakkuk eder.

Eğer o mümin, o zengin olduğu sene, hacca gidebilmek imkânını bulduğu sene gider de takdir-i ilahi, yolda kendisini ecel yakalar, Mekke'ye gidemedi, hacı olamadan bir yerde ruhunu teslim ederse Mevlasına, o zat ebedi bir hacıdır. Her sene onun defterine hac sevabı yazılır ve hacılık farzını ifa etmiş diye de kayıtlanır.

Onun için bu hacı olamadı, hac yerine gidemedi, buna bir bedel çıkaralım demek lazım gelmez. Bedel istemez artık o, kendisi hacıdır.

Ama şuna dikkat edin: Ama o sene gidemedi, zengin oldu da o sene hacca gidemedi. Şu işlerimi bitireyim de öyle gideyim dedi. Daha sonraki bir sene çıktı gitti hacıya, yolda eceli yakaladı kendisini... Gidemedi, hacı olamadı. Bu da öldü, ama hacı olamadan öldü. Bu hacıya bedel çıkarmak vacibdir. Hacı olamadı çünkü bu...

Evvelki hacı oldu, bu olamadı. Sebebi, tehiri. Hacı tehir ettiğinden dolayı ecel kendisini nerede yakaladıysa, hac vazifesini yapamadan dünyadan çekildi gitti. Binâen aleyh o borçlu olarak kaldı, hac borcu üzerinde kaldı. Binâen aleyh varislerinin onun için bir hac farizasını yapmak üzere bir bedel çıkarması, üzerlerine borç olur. Bu bir mesele-i diniyedir.

Haccın fadailini söylemeye gücümüz yetmez ve bitmez yani, biz de bitiremeyiz. Yalnız şu kadarcığını söyleyeyim ki size, hem tüm kardeşlerimizden rica tarikiyle, orası bir nur membaıdır. Orası bir nur kaynağıdır. O nur kaynağının olduğu yerden alınan nurlar sayesinde... Müslümanlar, oradan aldıkları nurları memleketlerine yaymakla mükelleftirler.

Binâen aleyh oraya bir, iki, üç, beş ... Ömür boyunca gitmek, insana borçtur. Çünkü bizim imamımız var ya, mezheb sahibimiz. Adı da İmam-ı A'zam Ebu Hanife'dir. O elli üç veya elli beş defa gitmiş. Ona sorsak:

“—Niçin ya İmam, sen bu kadar çok gittin oraya?”

Ki o zaman tayyare de yok, otobüs de yok. Ya yayan gidecek, ya hayvanlarla gidecek. Zor gidiş. Sen niçin böyle her sene bu kadar yorgunluğu çekiyordun da gidiyordun desek, acaba bize ne der? Bunu düşünmenizi tavsiye ederim sizlere.

Bir de Hz. Adem AS cennetten gelirken, Kâbe de onunla beraber gelmiştir. Adem AS mâlum Serendip adasında ikamet ediyordu. Ki Pakistan yahut Hindistan hudutları içerisinde bugün. Oradan her sene hacca gelmiştir. Adem AS yayan olarkten, bulunduğu yerden, Mekke-i Mükerreme'ye kadar bin defa haccetmiştir. Rica ederim. Allah'tan korkmalı ve hacılık hakkında öyle münasebetsiz söz söylemekten sakınmalıdır.

Bak biz günde beş defa Allah-u Teâlâ'nın huzuruna geliyoruz. Demezler mi yeter bir kere yâhu? Neden beş defa gidiyorsunuz. Bak işler dolu, bu işler dururken sen ne diye beş defa işi bırakıp da gidiyorsun buraya? Denir mi bu laf? Denmez.

Bu laf nasıl denilmezse, hacı efendiye de niçin gidiyorsun lafını dememeye insan teeddüb etmelidir, bir. İkincisi, hac yalnız Beytullah'ın ziyaretiyle değildir. Aynı zamanda o Beytullah'ı ziyaret, Arafat'ta duruş, tavaflar. Bunlar ayrı nimetler.

Bir nimet-i uzmâ daha vardır ki, bir insan haccettikten sonra mutlaka dinimizin ve bütün kâinatın ve bütün mevcudatın, varlıkların sebebi olan, Peygamber-i Ahir-i Zaman, Muhammed Mustafa SAS'ın ziyareti de vacibdir müslümanlara... Haccını yapar, eğer Rasûlullah'ın ziyaretini yapmadan dönerse, (*fekad cefânî*) “Bana cefa etmiş olur o adam!” diyor Rasûlallah.

Niçin?

“—Onun haccının da, diğer bütün nimetlerin de varlığına sebep benim. O adam nasıl adamdır ki hakkın divanına gelmiş de oradan benim divanıma, huzuruma gelemeden dönmüş gitmiş. Şu veya bu işinden dolayı. Bu bana cefa etmiş olur, beni rahatsız etmiş olur, beni üzmüş olur. Her kim gelir de beni de ziyaret ederse, benim şefaati de ona vacip olur.”

Bu şefaati Peygamberiyeden dolayıdır ki, oraya bilâd-ı İslamiyyeden koşan müslümanların haddi yoktur. Allah o şerefe bizleri de nail etsin ki, onun huzurunda bir an durabilmek zevkine ulaşmak ne demek olduğunu anlayabilecek bir gönlü de bize ihsan etsin.

Onun içindir ki biz şimdi Kâbe-i Muazzama'ya vardığımız vakitte bize bir dua öğretmişlerdir. Kâbe'yi görür görmez o duayı okuruz. Onu size teberrüken söyleyeyim. Kâbe'ye gidiyoruz, Kâbe göründü gözümüze:

أَعُوذُ بِرَبِّ الْبَيْتِ مِنَ الْكُفْرِ وَالْفَقْرِ وَمِنْ عَذَابِ

الْقَابِ

(Eüzü bi-rabbi'l-beyti, mine'l-küfri, ve'l-fakri, ve min azâbi'l- kabri.) diye dua ederiz.

(Eüzü bi-rabbi'l-beyt) “Ey Beyt’in sahibi Allahım, sana sığınırım ben!”

“—Neden sığınırsın kulum?”

(Mine'l-küfri) “Gâvurluktan, küfürden sana sığınırım ben!”

Küfür ne demek? “Hakkı saklamaktan, hakkı örtmekten, hakkı örtenlere destekçi olmaktan sana sığınırım ben ya Rabbi! Beni hakkı örtenlerden etme, hakkı saklayanlardan etme, haksızların arasına katılanlardan etme yâ Rabbi!”

Küfür ne demek? Gâvur, hakkı saklıyor demek. Allah’ı saklıyor. İslam dini hak. İslam dinine giremiyor, o devletten mahrum, onun için ona ne diyoruz, gavur diyoruz. Çünkü İslâm dini nur.

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ
(آل عمران: ١٩)

(Inne'd-dîne inda'llâhi'l-islâm) “Allah’ın indinde makbul olan din, geçerli din sadece İslâm’dır.” (Âl-i İmran, 3/19)

Hak olan budur, başka din yoktur. Bu gavurluğa sebep olacak her ne varsa, onların hepsinden de ben sana sığınırım ya Rabbi, bir.

İkincisi, (ve min azabi'l-kabr) “Kabrin azabından da gene sana sığınırım.”

“Bu hayatı bize verdin, bir gün de elbette alacaksın bu hayatı bizden. Bu hayatı bizden aldıktan sonra, bizim hayatımızda yaptığımız kusurlardan, kabahatlerden dolayı o kabirde bize azap etmenden sana sığınırım yâ Rabbi! O kabirde bize azabı tattırma ve gösterme!” demek.

Yani itikadımızdan biri olarak, öldükten sonra dirilme ve orada azabı tatmanın hak olduğunu, Cenab-ı Peygamber buradaki duasıyla bize ne güzel öğretmiş oluyor.

Onun için geçenki hutbede kardeşimiz duadan bahsetti de dua çok lazım. Her mü'min ve muvahhide çok lazım. Namaz duadan ibaret. Onun için biz beş vakitte namaza gidip, bütün okuduğumuz âyât-ı ilahiyelerle, yaptığımız ibadetlerde orada dua ediyoruz Cenab-ı Hakk'a...

Bir kere Elham okuyoruz, Elham'da sırat-ı müstakim denen doğru yolu Allah'tan istiyoruz. Dua değil midir bu? Doğru yolu istiyoruz Hz. Allah'tan ve delalete düşmüş Yahudi ve Nasara'nın yoluna düşmemeyi istiyoruz. Onlardan olmamayı istiyoruz. İşte bu dua yetmez mi insana? Diğer ayetlerdeki dualar da başka.

Onun için, “Yâ Rabbi gâvurluktan, küfürden ben sana sığınırım!” diyoruz. Daha... İkincisi, (ve'l-fakri) “Küfürden sonra fakirlikten de sana sığınırım!” diyor. İkinci duamız, küfrün arkasından fakirliği söylüyoruz.

Çünkü, Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹

كَادَ الْفَقْرُ أَنْ يَكُونَ كُفْرًا

(حل. عن أنس)

(*Kâde'l-fakru en yekûne küfren*) “Fakirlik neredeyse küfür olacaktır.”

Fakirlik adamı gâvurluga sürükleyen belâlardan birisidir. Onun için oradaki duamızın birincisi, küfürden ikincisi de fakirlikten Allah’a sığınmak oluyor. Çok mühimdir bu dua.

Öyle ise bize ne düşüyor? Bu fakirlikten kurtulmanın çaresini aramak lazım. Burada ders çok genişler. Bu geniş dersi içtimacı olan kardeşlerimize terk edelim! Çünkü bunları uzatmak vazifemizin haricindedir. Bunları onlar izah etsinler.

Fakat ben size kısaca söyleyeyim ki, bugünkü ictimaî hayatta dünya nizamına ayak uydurmak mecburiyetindeyiz. Bak şu Dünya Güneş’in etrafında dönüyor. Ay da Dünya’nın etrafında dönüyor. Hepsi birbirinin dönüşüne ayak uyduruyor. Nasıl? Dakikası dakikasına... Eğer bu ayak uydurma olmasa, bu hayat olmaz üzerimizde... Gecesi de öyle, gündüzü de öyle. Bir ayak uydurulmuştur, nizam-ı alem öyle gidiyor.

¹ Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.267, no:6612; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.III, s.53; Ukaylî, *Duafâ*, c.IV, s.206, no:1790; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VII, s.237; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.342, no:586; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı İsfahan*, c.IV, s.237, no:1094; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Binâen aleyh, bugünün yaşayan insanları da zamanın icaplarına, ihtiyaçlarına ayak uydurmak mecburiyetindedir. Akşam radyoyu dinlerken, Yahudilerin Arap adalarından birisini paraşütçülerle zapt ettiğini söylüyordu. Bu bizim için çok acı... Birisi zengin, birisi fakir...

İşte Cenab-ı Peygamber diyor ki, “Fakirlikten kurtar!” Niçin? E ufacık bir Yahudi senin tepene çökerse, ne yaparsın sen? Çünkü senin topun, senin tayyaren, senin atacağın bütün malzeme onunkinden fazla olmazsa, onun esiri olursun. Kim olursa olsun. Yahudiye mahsus değil de...

Binâen aleyh sen de herkesi korkutacak duruma gelmek mecburiyetindesin. Onun için tek çalışmanın faydası yok. Ya? Bütün vücutlar birleşecek, kafalar birleşecek, servetler birleşecek ve bu aleme ayak uydurmaya çalışacak. Bunu yapamadığımız taktirde, ötekilerin ayaklarının altına düşmek tehlikesine maruz kalırız, Allah muhafaza etsin...

Onun için birinci dua:

أَعُوذُ بِرَبِّ الْبَيْتِ مِنَ الْكُفْرِ وَالْفَقْرِ وَمِنْ عَذَابِ
الْقَبْرِ

(Eüzü bi-rabbi'l-beyti, mine'l-küfri, ve'l-fakri, ve min azâbi'l-kabri.) “Ey Beyt’in Rabbi, küfürden ve fakirlikten ve kabir azabından sana sığınırım!”

Fakirliğin hududu yok, çok geniş. Her hususta olabilir; bilgide fakirlik, parada fakirlik, sıhhatte fakirlik, dünya görüşündeki fakirlik, ahiret görüşündeki fakirlik. Çeşit çeşit fakirlikler var... Bunların hepsinden kurtulmanın çaresini arayıp, bundan kurtulmanın lüzümünü bize bu duamız ifade ediyor. Arkadakiler daha uzun.

Şimdi Rasûlüllah SAS'ın huzuruna geldik. Oraya bir a'rabi, çöl adamı gelmiş. Rasûlüllah'ın huzuruna durmuş. Şöyle bir mersiye okuyor Rasûlüllah'ın huzurunda:

يَا خَيْرَ مَنْ دُفِنَتْ بِالْقَاعِ أَعْظَمُهُ
فَطَابَ مِنْ طَيِّبِهِنَّ الْقَاعُ وَالْأَكْمُ
نَفْسِي الْفِدَاءُ لِقَبْرِ أَنْتَ سَاكِنُهُ
فِيهِ الْعَفَافُ وَفِيهِ الْجُودُ وَالْكَرَمُ

*Ya hayra men düfinet bi'lkai a'zamuhû
Fetâbe min tıybihinne'l kâu ve'l-ekemü
Nefsi'l fidâu li-kabrin ente sâkinühû
Fîhi'l-afâfü ve fîhil-cûdü ve'l-keremü*

[Ey toprağa defnedilenlerin en hayırlısı ve en büyüğü!

Güzel kokularınla yeryüzünün alçak ve yüksek yerleri hep güzelleşti.

Senin bulunduğun kabre canım feda olsun; İffet, cömertlik ve kerem oradadır.]

Bu çok geniş mânâları ifade eder.

İçinden gelen iç yanıklığını, Rasûlüllah'a karşı arz ediyor bu a'rabî.

Rasûlüllah SAS dünyadan ahirete intikal etmişler. Hz. Fatıma RA gelmiş kabr-i saadetinin başına. Bir parça toprağından almış, şöyle bir koklamış. O koklayışla diyor ki:

“—İnsanlar şu Rasûlüllah'ın kokusunu bir koklasalar, acaba başka bir koku koklamak isterler mi?”

(Fetàbe min tıybihinne'lkàu ve'l-ekemü) diyerek, a'rabî de o kokunun kâinatı doldurduğundan bahsediyor. Bu Rasûlüllah'ın kokusunun kâinatın bütün arazisini miske buladığını söylüyor. Fakat bizde bu kokuyu koklayacak burun olmadığından, oraya da gidiyoruz, yine o kokudan bir hissemiz olmadan dönüyoruz. Allah bize de o kokuyu koklayacak burunlar ihsan buyursun...

Onun için der ki sahib-i kitab:

“—Sen oraya vardığın vakitte, onun huzurunda durduğun vakitte körler gibi durma! Seni gören ve senin sözlerini duyan bir Rasûlüllah'ın huzurunda olduğunu hatırından çıkarma! Sen bir ölünün karşısında değilsin. Bir mezarın da karşısında değilsin. Sen kâinatın, varlıkların sebab-i hilkati olan o fahr-i kâinatın huzurundasın. O senin her ilticanı, her duanı, her halini görmektedir. Binaen aleyh, sen orada tavrını takın, edebini takın, pencerelerden içeriye bakacağım diye aptallık da etme!”

Allah cümlemizi affetsin... Mağfiretini bizlere
ihسان buyursun...

Gene Hz. Fatıma diyor ki:

“—Eğer bana gelen musibet, Fahr-i Kâinat’ın
dünyadan ayrılışıyla bana gelen musibet,
gündüzlerin başına gelmiş olsa, bir daha
gündüz olmazdı; bütün gündüzler gece
olurdu.

Fahr-i Kâinat’ın dünyadan ayrılmasının acısına
tahammül edemediği için böyle söylüyordu. Biz
de onun evladıyız, biz de onun ümmetiyiz, biz
de kendimize şefaathçi olarıktan onun huzuruna
gittiğimiz vakit:

“—Yâ Rasûlallah, biz de çok uzak memleketlerden
dağları, taşları aşarak, göklerde uçarak,
birçok zorluklarla şu senin huzuruna geldik.
Fakat günahlarımız belimizi bükmüş, sıkleti
boyunlarımızı eğmiş, huzuruna gelmeye
yüzümüz de yok ama sen şafisin, ümmetine
şefaathçisin. *Makam-ı Mahmud* sana
verilmiştir. Şefaathini ümid ederek;

Allahu Celle ve A’lâ’nın;

وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ
وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا
(النِّسَاء: ٦٤)

(*Ve lev ennehüm iz zalemû enfüsehim câûke
fe’stağferu’llàhe ve’stağfere lehümü’r-rasûlü
levecedu’llàhe tevvâben rahîmâ*) [Eğer onlar

kendilerine zulmettikleri zaman sana gelseler de Allah'tan bağışlanmayı dileselerdi, Rasûlüllah da onlar için istiğfar etseydi, Allah'ı ziyadesiyle affedici ve merhametli bulurlardı.] (Nisâ, 4/64) ayet-i kerimesinden aldığım ilham ile huzuruna geldim yâ Rasûlallah! Allah-u Teâlâ'nın indinde bana şefa'at eyle ki, Allah beni affeyesin. Çünkü benim Allah'a beni affet demeye de yüzüm de yok. Neler yapmadım.

Onun için yarın huzur-u Rasûlüllahta, kıyamet gününde Rasûlüllah Efendimiz'in havuzu vardır. O havuza gideceğiz, onun suyundan içeceğiz. Fakat onun havuzuna gitmek isteyenlerin bir kısmını da melekler ellerindeki kamçılarla kovalayacaklar;

“—Defolun buradan!” diyecekler. Diyecek ki Peygamberimiz:

“—Ey melekler! Benim ümmetime dokunmayın, gelsinler.” “—Yâ Rasûlallah! Bilmiyorsun sen. Sen dünyadan ayrıldıktan sonra bunlar neler neler yaptılar. Sana ve senin şeriatine ve senin sünnetine ne diller uzattılar. Bunların bu sudan içmeye hakkı yok!” diyerek kovacaklar.

Allah kovulanlardan etmesin bizi... Rasûlüllah'ın huzurundan feyizler alarak dönen bahtiyar kullarının zümresine bütün hacılarımızı, bizleri de dahil eylesin... Gitmeyen kardeşlerimize de Cenâb-ı Hak hayırlı kazançlarla birçok defalar gidip ziyaretler nasib ü müyesser etsin.

Elâ inne ahsene'l- kelâm ve ebleğâ'l-nizam, kelâmu'llâhi'l- meliki'l-azîzi'l-allâm... Kemâ

kàle'llàhu tebâreke ve teâlâ fi'l- kelâm:

وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ

تُرْحَمُونَ

(الأعراف: ٢٠٤)

(Ve izâ kurie'l-kur'ânü festemiü lehû ve ensitü lealleküm türhamûn.) “Kur'an okunduğu zaman, onu dinleyin ve susun, umulur ki merhamet edirsiniz.” (A'raf, 7/204)

Mehmet Zahid Kotku

İskenderpaşa Camii Şubat 1970

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü